

Politechnika Białostocka

Wydział Architektury

mgr Jaroslav Daveiko

Streszczenie pracy doktorskiej

Tętno Ziemi

Dźwiękowy obiekt performatywny jako rozwinięcie refleksji wokół land artu

Praca doktorska pt. „*Tętno Ziemi. Dźwiękowy obiekt performatywny jako rozwinięcie refleksji wokół land artu*” stanowi interdyscyplinarne studium artystyczne, łączące sztukę ziemi z nowoczesnymi technologiami oraz filozofią cielesnego doświadczenia. Projekt instalacji oparty został na idei rezonansu między rytmem ciała ludzkiego a rytmem natury, który w koncepcji autora urzeczywistnia się poprzez interaktywną formę artystyczną. Podstawowym założeniem pracy było stworzenie dźwiękowego obiektu performatywnego – instalacji reagującej na tętno odbiorcy i przekształcającej je w wibracje odbierane przez całe ciało, co umożliwia głębokie, wielozmysłowe doświadczenie sztuki.

Praca składa się z sześciu rozdziałów. W pierwszym i drugim omówiono podstawy teoretyczne i artystyczne projektu. Poruszono takie zagadnienia jak rytm Ziemi, symbolika bicia serca, cielesność w sztuce oraz relacja człowieka z krajobrazem. W rozdziale tym podkreślono również znaczenie filozofii Maurice’a Merleau-Ponty’ego, myśli fenomenologicznej oraz koncepcji rhizomy (Deleuze & Guattari), które stanowią

fundament refleksji nad cielesnością i wielopoziomowym kontaktem z przestrzenią. Szczególne miejsce zajmuje tu także analiza interaktywnego land artu jako sztuki totalnej, angażującej nie tylko wzrok, ale również dotyk, słuch i zmysł równowagi.

Kolejne rozdziały pracy dokumentują proces badań nad technologią oraz realizacją dzieła. Przeanalizowano różne rodzaje czujników biometrycznych, przetworników dźwiękowych i systemów wibracyjnych. Ostatecznie zastosowano czujnik PPG z podświetleniem, mikrokontroler Raspberry Pi oraz wysokiej klasy subwoofer niskotonowy zasilany wzmacniaczem Deaf Bonce Atom 2000.1 Pro. Instalacja składa się z poziomej stalowej płyty o wymiarach 120 × 120 cm oraz wertykalnej ramy o wymiarach 176 × 176 cm, wykonanej z profili stalowych. Płyta umieszczona jest na gumowym fundamencie i zakopana w ziemi, a całość zainstalowana została na rodzinnej ziemi autora – miejscu silnie związanym z jego pamięcią i tożsamością. To osobiste zakorzenienie stanowi dodatkowy wymiar pracy, łącząc refleksję nad współczesną sztuką z emocjonalnym doświadczeniem przestrzeni własnej biografii.

Dokumentacja artystyczna obejmuje zarówno proces montażu instalacji, jak i jej recepcję w przestrzeni publicznej. Analiza interakcji uczestników pokazuje, że odbiorcy doświadczają dzieła nie tylko w sposób zmysłowy, ale również emocjonalny i symboliczny. Instalacja skłania do refleksji nad własnym ciałem, rytmem życia oraz relacją z naturą. Uczestnicy eksperymentowali z ruchem, oddechem, a nawet tętnem po aktywności fizycznej, co czyni instalację nie tylko dziełem sztuki, ale i przestrzenią eksperymentu cielesnego i performatywnego.

W ostatnim rozdziale pracy podjęto próbę oceny potencjału rozwoju projektu. Instalacja może być skalowana, dostosowywana do różnych lokalizacji i uzupełniana o nowe media, w tym rozszerzoną rzeczywistość (AR) czy wirtualną rzeczywistość (VR). Autor podkreśla również społeczne znaczenie sztuki ziemi jako medium służącego budowaniu relacji wspólnotowych, rozwijaniu wrażliwości ekologicznej i przekraczaniu granic tradycyjnych form artystycznych.

Praca wnosi nową jakość do dyskursu o sztuce współczesnej, proponując nie tylko materialny artefakt, ale też refleksję nad zmysłowością, pamięcią miejsca i głębokim połączeniem człowieka z rytmem Ziemi. „Tętno Ziemi” to projekt, który przekracza granice artystycznej formy, stając się otwartym doświadczeniem dla ciała, zmysłów i świadomości – jednocześnie indywidualnym i wspólnotowym.